

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach . . .	2,65 „
Na poczet, już z odnośnikiem . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na poczet już z odnośnikiem . . .	8,67 „
Strajki. Inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —	

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsce 16 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsce 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Sobota: † Maksymiliana
Niedziela: 1 postna Wstępna

CHOJNICE, niedziela dnia 22. lutego 1931 r.

Słońca wschód 6 40 zachód 16 59
Księżyc wschód 8 29 zachód 21 46

Więści o krótkiej treści

Apel rządu hiszpańskiego

Po wczorajszym posiedzeniu rady ministrów po ruczo ministrowi pracy, wielk. księciu Maura, ażeby porozumiał się z więźniami politycznymi, aby przyjęli formułę rządu co do wyborów do kortezów i by wzięli w nich udział. Wszyscy posłowie znajdujący się w areszcie mają być natychmiast wypuszczeni na wolność, jeszcze przed ogłoszeniem amnestji przez parlament. Brat księcia należący do komitetu rewolucyjnego znajduje się w więzieniu tak, iż rząd spodziewa się po nim doprowadzenia do porozumienia zresztą więźniów politycznych

Zamach na króla albańskiego

Wiedeń, 21 lutego. — Na króla albańskiego Zogu dokonano wczoraj, gdy odbywał przejażdżkę samochodem zamachu strzałami rewolwerowymi. Adjuant króla został zabity, dwóch urzędników dworskich ciężko zraniono.

4 uczestników zamachu ujęto. Dwaj są oficerami braćmi Asis Kani, którzy emigrowali z kraju.

Śmierć ofiary zamachu

Profesor Sufloy na którego dokonano zamachu w Zagrzebiu uległ ranom, zadany mu hakiem przez nieznanego osobnika.

Koniec powstania w Peru

Rząd peruwiański ogłasza komunikat, donoszący o zgnieceniu powstania przez ujęcie przywódców powstańczych.

Z Limy donoszą, że podczas piątkowych walk padło 60 osób.

Zastój w porcie hamburskim

W porcie hamburskim jest 2000 marynarzy bez zajęcia wskutek zastój w eksporcie głównie statków amerykańskich.

Karclerz Bruennig chory

Prasa donosi że dr Bruennig zachorował na grype

Olbrzymi pożar

zniszczył w Hiszpanji połowę wsi Corpa pod Alcalá Wezwana na pomoc straż pożarna z Madrytu zdołała uratować drugą połowę zabudowań — Szkody są bardzo wielkie.

Nowa rada naczelna Aeroklubu Rzplitej Polskiej

W sobotę dnia 14 bm o godzinie 8 wieczorem odbyło się pierwsze od 1928 roku zebranie Aeroklubu RP na którym dokonano wyboru nowej rady na czelnej. Rada wyłoniła z siebie nowy zarząd klubu. Na zebraniu, oprócz wyboru rady klubów domaga no się rewizji stosunku Aeroklubu RP do klubów afalijowanych, oraz rozpatrzenia przygotowanych poprawek statutowych.

Katastrofalny stan eksportu polskiego.

Według ostatnich obliczeń, eksport naszych towarów w styczniu wykazuje niepokojący spadek Z kilku artykułów eksportu polskiego, szczególnie dotkliwą stratę wykazuje wywóz w dziale metalowym i trzody chlewnej — Spadek w eksporcie na artykuły metalowe wykazuje około 7 milionów zł; zaś na trzodę chlewną około 6 milionów zł, w porównaniu z miesiącem ubiegłym roku zeszłego.

Ze związków zawodowych.

W dn 18 bm odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego Centr. Zw Zawod. Metalowców na którym powzięto uchwałę; stwierdzającą, że Centr. Zw Zawod. Metalowców nie zejdzie z linii walki klasowej. — Na posiedzeniu było 20 osób. 18 opowiedziało się za p Jaworowskim przyjmując powyższą rezolucję a dwie za Moraczewskim.

Burliwe demonstracje bezrobotnych w Berlinie.

Berlin. — W dzielnicy północnej doszło do burzliwych demonstracji bezrobotnych; którzy wśród okrzyków żądamy pracy, jesteśmy głodni, przeciągali ulicami przy czym część ich wpadła do jednego ze sklepów z prowiantami i sklep splądrowała.

Sytuacja europejska w opinii amerykańskiej

Sir Erik Drummond o podróży swej po krajach Ameryki południowej.

Genewa. — Sekretarz generalny Ligi Narodów sir Erik Drummond przyjął wczoraj przedstawicieli prasy międzynarodowej z którymi podzielił się swymi wrażeniami z podróży po krajach Ameryki południowej. — Sekretarz generalny zauważył, że w krajach Ameryki południowej panuje kryzys ekonomiczny, który wydaje mu się nawet poważniejszy, niż kryzys ekonomiczny w Europie. Kryzys ten jest ściśle związany z kryzysem w Europie i może

być rozwiązany li tylko jednocześnie z kryzysem europejskim: W czasie podróży sir Drummonda ze wszystkich stron zapytywano o sytuację polityczną Europy i wyrażano przytem przekonanie, że wojna europejska jest nie do uniknięcia w bliskiej przyszłości Sir Drummond zapewniał w Ameryce że tego rodzaju przekonanie jest oparte na pomyłce i uspokajał w tym sensie opinię publiczną Ameryki połud

Bójki hitlerowców z komunistami w Gdańsku

Olbrzymie wzburzenie w masach robotniczych W M

W czwartek w południe doszło na ulicach Gdańska do krwawych starć pomiędzy hitlerowcami i grupami bezrobotnych — Grupa hitlerowców złożyła na około 7 do 8 ludzi, wracająca z Urzędu Pracy spotkała się z grupą bezrobotnych: Doszło do ostrej wymiany zdań a następnie do namiętej bójki: Nagle jeden z hitlerowców wy dobył z kieszeni rewolwer i oddał leżąc na ziemi kilka strzałów do robotników. Jedna z kul przebiła okno wystawowe Domu Towarowego Stenzel; a inna okno kupca Neumanna na Rynku Rybim. Trzecia kula przebiła okno mieszkania znajdującego się na drugim piętrze jednego z domów w rynku. Jeden z bezrobotnych czeladnik rzeźnicki Robert Streng, mieszkający na ulicy Johannsgasse 63 członek partji komunistycznej gdańskiej, otrzymał ciężki postrzał w szyję. Ciężko ranny natychmiast upadł i stracił przytomność — Musiano go przewieźć do szpitala — Kule hitlerowców poza tem zraniły przekupkę Pekur; z Siennej

Huty. Jeden z robotników nazwiskiem Schulz otrzymał również postrzał, który na szczęście przedziurawił tylko czapkę. Policja, która zjawiała się na placu aresztowała natychmiast dwóch sprawców Reszta zdołała zbiec — Wypadek powyższy wśród mas robotniczych wywołał głębokie poruszenie. — Krew, która się poleła na ulicach Gdańska jest niebezpiecznym posiewem. Prasa robotnicza zarzuca senatorowi spraw wewnętrznych i przyjdum policji, że uprawili hitlerowców do noszenia broni — Jak groźna jest sytuacja w Gdańsku świadczą o tem następujące słowa Danziger Volksstimme; organ socjalistów gdańskich. — Masy robotnicze dość długo są prowokowane, jeżeli policja nie wystąpi nareszcie energicznie przeciw zorganizowanym mordercom robotników, jeżeli robotnicy nie zostaną obronieni przed temi napadami i zmuszeni zostaną do zorganizowania własnej straży bezpieczeństwa.

Powierzchowne rozwiązanie kryzysu w Hiszpanji

Paryż. — Według Journal książę Santiago Alba ocenia obecną sytuację w Hiszpanji jako przejściową. Tak różnorodnie ukształtowany rząd; jak rząd obecny nie może długo rządzić i może być jedy nie przejściową kombinacją. Chodzi tylko o to; by wiedzieć, czy wybory mogą być zorganizowane z do stateczną gwarancją; że wezmą w nich udział elementy postępowe. Na to trzeba czekać; poznać dokładny program rządu i ocenić rząd według czynów. Tymczasem książę Alba uzgodnił swoje stanowisko z Guerra i zachowuje obiektywną rezerwę. Naogół dzienniki są zdania, że nowy rząd hisz-

pański rozwiązuje obecny kryzys tylko powierzchownie, pozostawiając otwartym istotny kryzys; jaki przeżywa Hiszpanja. Dzienniki są jednak zdania, że król dał niewątpliwie dowód zręczności, unikając dwóch niebezpieczeństw; a mianowicie rządu podobnego do rządu kierńskiego i dyktatury wojskowej. Między innymi Matin pisze, że opinja świata, która jednakże jest Hiszpanji potrzebna, byłaby zaskoczona, gdyby król był się upokorzył przed ultimatum, postanowionym przez buntowników i byłaby z zalem przyjęła odwołanie się króla do siły i do represji.

Odczyt prof Jorgi o Polsce:

Bukareszt. — Znany uczonej historyk i działacz polityczny prof Mikołaj Jorga rektor tutejszego uniwersytetu, wygłosił wczoraj w przepelnionej sali teatru miejskiego odczyt na temat Jeden wiek walki narodu polskiego. — Odczyt nawiązuje do wystawy polskiej otwartej w Paryżu. Prof Jorga zwiędził tę wystawę w czasie swego niedawnego pobytu w Paryżu. W odczycie swym prof Jorga wyraża się z wielkiem uznaniem o wystawie i jej twórcach oraz wygłasza hymn pochwalny dla nadzwyczajnej żywotności narodu polskiego, którą ten naród okazał nie tylko przez cały wiek dziejów porobizorowych, nie tracąc wiary w swe zmartwychwstanie i stojąc zawsze na czele ruchów wolnościowych Europy, ale również obecnie po odzyskaniu bytu państwowego tworząc rzeczy podziwiania i naśladowania godne na wszelkich polach życia państwowego i społecznego.

Sztafeta na Maderę.

Związek strzelecki organizuje sztafetę która wyruszy z Warszawy na kilka dni przed 19 marca; aby doręczyć Piłsudskiemu księgę z życzeniami imiennymi i podpisami. — Ponieważ niewiadomo czy Piłsudski będzie 19 marca na Maderze Związek strzelecki opracował dwie marszruty: Jedną sztafe-

ta na motocyklach uda się na Maderę a druga na rowerach do Rzymu. Z ewentualnego wysłania sztafety do Palestyny związek strzelecki zrezygnował.

Katastrofy kolejowe

W Lublinie zderzył się wagon pocztowy z wagonem cysterną — kilka osób odniosło obrażenia — W Dęblinie parowóz manewrujący wpadł na pociąg osobowy; 10 osób rannych.

Lublin. — Na stacji kolejowej w Lublinie w czasie przelaczania wagonów nastąpiło zderzenie wagonu pocztowego z wagonem — cysterną. Wskutek zderzenia z pośród znajdującego się w wagonie pocztowym personelu jedna osoba została silnie kontuzjonowana a dwie odniosły lżejsze obrażenia.

Lublin. — Na stacji kolejowej w Dęblinie w czasie manewrowania parowóz z 3 wagonami najechał na tył pociągu osobowego Warszawa — Katowice; wskutek czego 2 wagony zostały uszkodzone, przy czym 10 osób (7 pasażerów i 3 pracowników kolejowych) odniosło rany. — Pierwszej pomocy udzielił miejscowy lekarz kolejowy. Normalny ruch kolejowy został przywrócony po 70 minutowej przerwie.

Jeden z dni pracowitego żywota Ojca Świętego

Papież Pius XI skończył już siedemdziesiąt cztery lata, czego po nim nie widać! Wszelkie z tą ką uporczywością krążące wieści o poważnej chorobie Ojca św umilkły zupełnie. Gdyby papież miał chorować, gdyby miał uskarżać się na jakiegokolwiek dolegliwości, to nie wykonywałby zapewne całej tej olbrzymiej pracy, która absorbuje go od wczesnego rana do późnego wieczora. Z całego blasku i przepychu o którym zwykli opowiadać ludzie znający zwyczaje i obyczaje watykańskie, nie dostrzega się nic. Papież nie znosi blichtru i conajwyżej podczas oficjalnych audjencji zezwala na otoczenie się oddziałem gwardji szlacheckiej i dyżurnych oficerów gwardji szwajcarskiej.

O godzinie 6 rano otwierają kamerierzy wszystkie drzwi, prowadzące do wewnętrznych salonów watykańskiego pałacu. Przed wielkim portalem prowadzącym do sali, w której odbywają się audjencje znajduje się olbrzymi korytarz. Zna korytarz ten każdy, kto był na audjencji papieskiej; gdyż to miejsce składania wierzchniej garderoby. W korytarzu, tuż przed drzwiami swego najdoszniejszego pana sypiają co noc dwaj służący. Gdy o świcie otwierają komnaty papieskie i rozpoczynają sprzątanie, widzą już w pokoju Papieża światło. Okna pracowni wychodzą na plac kolumnady św Piotra w samym środku watykańskiego pałacu.

Pracownia Ojca św to zadziwiająco skromnie urządzone pokój o trzech oknach; kilku zawieszonych obrazach i popiersiach dwóch poprzedników Piusa XI — Pokój ten nie uległ w czasie kilkuset lat zmianie i zachował ten sam przemiany wygląd. — Papież przyjmuje w nim li tylko ludzi z najbliższego otoczenia: Wielki krzyż z kości słojuowej stał na biurku papieskim już wtedy, gdy pracował na nim Leon XIII lub w wolnej chwili zabierał się do pisania łacińskich wierszy. Kilka małych obrazków; ustawionych również na biurku ginie poprostu między spiętrzonymi papierami i aktami; które w ciągu dnia znośzą sekretarza.

Podczas pracy ma Ojciec św na sobie tradycyjną białą sutannę, a na piersi zwisający złoty krzyż. Gdy opuszcza pałac, przywdziewa jeszcze biały płaszcz i nakłada historyczny kapeluszy otoczony złotymi sznurami. Pierwsze audjencje każdego dnia dotyczą przeważnie spraw bieżących Kościoła. Jako jeden z pierwszych zjawia się u Ojca św powiernik Jego Świątobliwości, powołany przed rokiem na stanowisko sekretarza Kościoła, ks Kardynał Pacelli. Po nim przybywają szefowie poszczególnych sekretariatów i kongregacji, którzy odbywają za zwyczaj długie narady w sprawach Kościoła.

W tym czasie przybywa do przedpokoi papieskiej pracowni coraz więcej dostojników kościelnych oraz wysokich dygnitarzy, którzy prosili o audjencje w sprawach osobistych lub sprawach ogólnych. Bardzo często muszą oni z powodu przemęczenia Ojca świętego wyczekiwać całymi dniami a nawet tygodniami, zanim złożona o audjencję prośba zostanie uwzględniona a Maestro di Camera jest w stanie wyznaczyć dzień i godzinę stawienia się u Papieża. Zwykle codziennie audjencje kończą się za zwyczaj wtedy, gdy w przylegających do pracowni pokojach nagromadziło się dużo osób, wyczekujących z niecierpliwością zjawienia się Ojca św: Zabiegający o audjencję wyżsi dygnitarze świeccy dostojnicy Kościoła, wybitni obcokrajowcy; i pielgrzymi pragnący wręczyć Papieżowi osobiście przywiezione dary; bywają przez podkomorzana i sekretarza rozstawieni w salonach między pracownią a salą audjencyjną. Papież zwraca się do nich przeważnie w kilku słowach w ich narodowym języku. W ostatniej komnacie, tuż przed wielką salą, daje ustawiony przy drzwiach służący znak zgromadzonym w sali osobom, — nieraz w liczbie 200-tu; 300-tu i więcej — aby przygotowano się na powitanie Papieża. Jednocześnie tworzy się oddział papieskich oficerów i szwajcarskich żołnierzy, którzy wprowadzają Ojca św do wielkiej sali. Tuż po wejściu zaczyna Papież obchodzić bez żadnego uprzedniego ceremonjału wszystkich obecnych; i po daje im do ucałowania pierścieni rybackich. Zadziwiający z jaką szybkością Papież kończy ten ceremonjał całowania pierścienia. Trwa to wszystko razem zazwyczaj około piętnastu minut. Podczas ogólnych codziennych audjencji; zatrzymuje się Papież tylko bardzo rzadko przy jakiejś osobie, czyni to przeważnie tylko wtedy; gdy widzi matkę z dzieckiem lub wtedy; gdy ktoś zdobywa się na odwagę i prosi o specjalne błogosławieństwo: Ogólnego błogosławieństwa udziela Ojciec św Pius XI dopiero po zakończeniu ceremonji powitalnej, gdy staje przy tronie. Po błogosławieństwie opuszcza bardzo szybkim krokiem salę audjencyjną. Czasami udziela jeszcze kilka audjencji prywatnych, poczem udaje się na obiad. Według prastarej tradycji zasiada Papież do stołu zupełnie sam; nie przeszkadza to jednak Piusowi XI-temu aby w czasie spożywania obiadu, wysłuchał raportu tajnego sekretarza o sprawach nadzwyczajnej wagi. Kuchnię papieską prowadzą niemieccy bracia zakonu Franciszkańskiego. Krótkie chwile popołudniowego wypoczynku spędza Ojciec św bądź to w ogrodzie watykańskim, bądź też na doglądaniu prac budowlanych na terytorjum watykańskiego miasta.

Kurjer powrócił z Madery.

Okazuje się, że minister wojny ze względu na stan zdrowia pozostanie dłużej na tej wyspie.

Do Warszawy powrócił z Madery specjalny kurjer, wysłany na tę wyspę z raportami o sytuacji w Polsce, wygotowanymi przez płk premiera Sławka i wicepremiera Pierackiego. Okazuje się, że J Piłsudski zamierza przedłużyć kurację swoją na Maderze o kilka tygodni. Decyzję tę powziął minister spraw wojskowych po porozumieniu się ze swym lekarzem przybocznym, płk dr Wojczyńskim zdaniem którego stan zdrowia ministra wymaga dłuższego pobytu na Maderze.

Czy pozostaną krzyże w salach wykładowych.

W Poznaniu odbywa się zjazd rektorów wyższych uczelni, na którym poruszona będzie sprawa zawieszenia krzyżów w salach wykładowych na uczelniach polskich. Uchwały zjazdu mają rozstrzygnąć tę sprawę definitywnie. Należy przypomnieć że jeszcze w roku 1927 na zjeździe ogólnym — akademickim w Poznaniu przeszła uchwała na wniosek młodzieży prawicowej zawieszenia krzyżów w salach wykładowych. Niektóre uczelnie zastosowały się do uchwały i wykonały ją już dawno, w innych uchwały nie wykonano co spowodowało szereg nieporozumień; a nawet awantur. Zjazd rektorów ma tę sprawę załatwić definitywnie.

Wybory na Łotwie.

Okres przedwyborczy do samorządów powiatowych Rad gminnych i miejskich jest w pełni. We wszystkich okręgach wyborczych polacy skupiają swych przedstawicieli do ciał samorządowych na własnych listach polsko — katolickich Związku Polaków w Łotwie: Wybory do samorządów powiatowych oraz do rad gminnych przypadają na dzień 28 lutego i 1 marca br — Akcją przedwyborczą kieruje Związek Polaków w Łotwie.

Zaznaczyć należy, że w obecnych warunkach odczuwa się większą solidarność i zrozumienie narodowe tutejszej Polonii, co niewątpliwie będzie miało korzystne następstwa dla mniejszości polskiej w Łotwie. Przypomnieć należy iż w poprzednich wyborach przed 4 laty dużo głosów polskich zginęło z powodu braku odpowiedniej organizacji i uświadczenia narodowego.

Działo na balkonie domu w Berlinie

Niezwykły eksperyment oficera niemieckiego.

Berlin — Mieszkańcy dzielnicy zachodniej zaalarmowani zostali wczoraj wieczorem hukiem 5 wystrzałów; które dane zostały z działka szybkostrzelnego zmontowanego na balkonie jednego z domów w pobliżu ogrodu zoologicznego. Piski padły na dach sąsiedniego domu i wyrządziły znaczną szkodę: Ofiar w ludziach na szczęście nie było. Policja aresztowała sprawcę wybryku.

Jest nim emerytowany oficer niemiecki Lautin; który od dłuższego czasu zajmował się eksperymentami artyleryjskimi, utrzymując iż udało mu się skonstruować działko, strzelające bez prochu: Z wyjątkiem tym Lautin zgłosił się do władz wojskowych, które jednak wynalazku jego nie uznały. — Obecnie więc Lautin przez ostatni eksperyment chciał zwrócić uwagę na siebie i dowiedzieć, że istotnie wynalazł nowy typ działka szybkostrzelnego i to bez prochu.

Sprawa Kowalskiego ponownie rozpatrywana przez sąd.

Warszawski sąd apelacyjny przystąpił w piątek 20 bm do ponownego rozpatrywania sprawy przywódcy sekty heretyków marjawickich Jana — Marji — Michała Kowalskiego, skazanego przez sąd drugiej instancji na 4 lata więzienia za popełnienie czynów lubieżnych z nieletnią dziewczętą mi; powierzonymi jego opiece i przebywającymi w klasztorze marjawickim w Plocku.

Sąd Najwyższy uchylił poprzedni wyrok Sądu I instancji na tej podstawie, że sąd ten pominął szereg okoliczności ważnych dla sprawy, nie wymieniając w uzasadnieniu wyroku szczegółowo lubieżnych czynów, których się przestępca Kowalski dopuścił — Rozprawa budzi w całej Polsce zrozumienie i zainteresowanie.

Echa katastrofy wielkiego wodnopławca angielskiego Katastrofę spowodowała walka pomiędzy oficerami prowadzącymi aparat.

Londyn — Dochodzenia prowadzone w sprawie strasznego wypadku samolotowego w pobliżu wybrzeża Anglii, któremu uległ w swoim czasie wodnopławiec marynarki angielskiej, przyczem 9 oficerów i żołnierzy poniosło śmierć dały sensacyjne wyniki. — Przy badaniu jednego z pozostałych przy życiu oficerów wyszło na jaw, że bezpośrednią przyczyną katastrofy była walka pomiędzy pilotami, którzy prowadzili samolot. W chwili, gdy samolot miał się opuścić na wodę, rezerwowi pilot usiłował wydrzeć prowadzącemu aparat ster z ręki. — Przy szamotaniu się oficerów samolot stracił równowagę i runął do morza.

Gandhi znowu na widowni.

Londyn. — Narady wicekróla z Gandhim zostały podjęte. Gandhi opuszczając o godzinie 17,10 rezydencję wicekróla zdawał się być nastroszony op tymistycznie Gandhi konferować ma obecnie z innymi liderami indyjskimi, zaś w ciągu najbliższych kilku dni odbędzie się nową konferencją z wicekrólem.

List do Pana Boga

Rumuński włościanin Jan Krak był w wielkich tarapatkach. zbliżał się dzień zapłacenia węgla a potrzebnych 6000 lej nie miał. Przez dłuższy czas Krak łamał sobie głowę nad tem, skąd wydestać pieniądze i wreszcie znalazł wyjście. Mówiono mu przecie nieraz, że w biedzie trzeba zwracać się do Pana Boga. — Krak umiał trochę pisać. Przez całą noc pisał list do Pana Boga, włożył arkusz do koperty, nalepił pocztowy znaczek i zaadresował.

— Do Wielmożnego Pana Boga na niebie. List został wrzucony do skrzynki. W urzędzie pocztowym przyłożono pieczętkę, nie dostarczono, ponieważ adresata nie znaleziono. Ponieważ na kopercie nie było adresu nadawcy; list wysłano do centralnego urzędu pocztowego; gdzie zebrano dla Krakaka 3 tysiące lej i wysłano mu je przekazem w Bukareszcie.

Kiedy pocztyljon przyniósł Krakowi pieniądze, ten odrazu skombinował że to Pan Bóg spełnił jego prośbę. Jednak pieniędzy było za mało — Więc Krak napisał do Pana Boga drugi list.

— Wielki Boże! Dziękuję Ci za to; coś dla mnie zrobił. Jednak jeżeli zechcesz dopomóc człowiekowi, po raz drugi, nie posyłaj swoich prezentów przez pocztę. Urzędnicy pocztowi skradli połowę na destynach przez Ciebie pieniędzy. Pocztowcy bulka resztek drugiej zbiórki na rzecz Krakaka już nie zrobili.

Samobójstwo żołnierza w parku miejskim

Park miejski w Toruniu był w dniu wczorajszym w godzinach przedpołudniowych widownią tragicznego wypadku. — Nielicznych spacerowiczów zaalarmował około godz 12 odgłos strzałów rewolwerowych pochodzących od strony stawu.

Przybyłem na miejsce wypadku przedstawił się ścinający krew w żyłach widok. Na śniegu w kałuży krwi leżał żołnierz. Prawa ręka kurczowo ścisnęła rewolwer. Z rany w prawej skroni ciekłym strumieniem sączyła krew.

Natychmiast zaalarmowano władze policyjne i wojskowe. Na miejsce wypadku przybyła komisja sądowa — lekarska która dokonała oględzin zwłok. Strzał był śmiertelny. Samobójca okazał się szeregowiec Oddziału sztabowego O K 8 Andrzej Bogdan. Zwłoki odstawiono do kostnicy szpitala wojskowego. Powodu samobójstwa dotychczas nie stwierdzono — Dalsze dochodzenia prowadzi żandarmerja wojsk.

Ograniczenie wiz do Ameryki.

Generalny konsulat amerykański w Warszawie otrzymał w dniu wczorajszym od amerykańskich władz centralnych polecenie zredukowania do minimum wiz, udzielanych emigrantom z Polski do Ameryki, a to w myśl uchwalonej przez kongres Stanów Zjedn Ameryki pól. uchwały, która redukuje emigrację do Ameryki o 90 procent — Wobec tego konsulat amerykański w Warszawie wyda tylko 650 wiz.

Zamiast w objęcia żony — Miljoner dał susa w Atlantyck — Zagadkowy i tragiczny wypadek na parowcu Deutschland.

Dnia 14 bm depesze radiowe z Nowego Jorku podały alarmującą i sensacyjnie brzmiącą wiadomość rozesłaną do radiostacji brzegowych; przez wielki parowiec niemiecki Deutschland idący z Nowego Jorku do Hamburga. Na parowcu tym znajdował się miljoner; James Coper, z Kanady; udający się do Szwajcarii, gdzie przebywała jego żona.

Nocy krytycznej, gdy parowiec znajdował się w odległości około tysiąca mil od brzegów amerykańskich; James Cooper opuścił swój apartament aby przed snem zażyć przechadzki po górnym pokładzie statku. — Ostatni raz widziano go w okolicy steru; w miejscach, gdzie podróżni często odbywają przechadzki. Nieobecność miljonera zauważono dopiero nazajutrz; podczas obiadu. Oczywiście miljoner nie zjawił się też na śniadaniu. Sądono że spał dłużej tego dnia. Dopiero w porze obiadowej s'arszy steward zainteresował się osobą p Coopera i stwierdził jego nieobecność w kabinach: Natychmiast zaalarmowano służbę hotelową parowca i załogę statku. Przeprowadzono szczegółowe dochodzenie które ustaliło ponad wszelką wątpliwość, że miljoner zginął nocy poprzedniej w Atlantyku.

Wypadek wywołał wielkie wrażenie wśród podróżnych. Sprawa tego tajemniczego zaginięcia znajduje się niebawem na wokandyzie sądu w Hamburgu. — Życiorys Coopera czyta się, jak scenariusz filmowy: Cooper zaczął swoją karierę od gazeciarza peronowego na kolei kanadyjskiej Grand Trunk Railway; następnie był hurtownikiem gazowym na kolejach potem współwłaścicielem drukarni wydawcą Magazyńców ilustrowanych. Na tych przedsiębiorstwach Cooper dorobił się 20 milionów dolarów i wybudował sobie wspaniałą rezydencję w Walkerwille. — Budowa pałacu i jego umeblowanie; kosztowały Coopera pół miliona dolarów. Jako wielki miłośnik muzyki kościelnej Cooper na był dla swego pałacu organy, które kosztowały 30000 dolarów. Poza tem Cooper znany był z filantropji, szlachetnego serca; bardzo często pomagał biednym, nawet nieznanym. Ostatnio dość często zaglądał do Europy, gdzie nabył posiadłość w Szwajcarii.

Skandal w Scotland - Yard

Sprawą zajął się parlament angielski.

W ostatnich dniach podała prasa krótki telegram z Londynu, mówiący o tem, że w ostatnim czasie wyniki Scotland - Yard'u w walce z przestępczością zmniejszyły się do tego stopnia że sprawą zajął się musiał parlament angielski, który uchwalił całkowitą reorganizację tej światowej sławy stacji policyjnej.

Aby uprzytomnić sobie doniosłość tej krótkiej wiadomości, należy zważyć, że to co znaczy Sing-Sing dla kryminalistów wszelkiego rodzaju w świecie to oznacza słowo Scotland - Yard dla stacji policyjnych całego świata. Detektyw który pracował w Scotland - Yard, był czemś niezwykłym, musiał być powagą w swoim fachu musiał być niejako geniuszem w wynajdywaniu i tropieniu przestępców. Każdy urzędnik Scotland - Yardu uchodził za małego Sherlocka Holmesa. Niczego więcej nie obawiali się międzynarodowi przestępcy, jak słynnej i osławionej londyńskiej centrali policyjnej. Jeszcze przed paru laty mogła centrala ta o sobie twierdzić, że przyczyniła się do wykrycia 95 procent wszystkich zbrodni w Anglii i wysławiła 50 procent międzynarodowych spraw kryminalnych.

Na czele znakomicie wyszkolonych detektywów stało czterech dyrektorów — Mister Browns, specjalista od morderstw trucielskich, mister Nicholls, powaga w sprawach oszustwa i „hochsztaplerstwa“ mister Cornish, szef decernatu morderstw rabunkowych i mister Collins, autorytet naukowy w nowszej kryminalistyce; profesor szkoły policyjnej w Scotland - Yard.

Nad wszystkimi temi znakomitościami stał i stoi jeszcze słynny John Ashley, który za fach specjalny obrał sobie oszustwa bankowe i finansowe i dzięki któremu już niejedną „genjusza“ finansowego siedzi za kratami.

Łącznie z kierownikiem wydziału zagranicznego tak zwanego „Central Branch“ mister Percy Savage, stanowili ci naczelnicy Scotland - Yardu „wysoką radę sześciu“ która dziennie dwukrotnie konferowała, aby omówić wszystkie ważne wydarzenia.

Najważniejsze zadanie miała „Central Branch“ oddział ten stanowił najżywościjszy nerw Scotland Yardu. Do „Central Branch“ należy stu najdzielniejszych urzędników Centrala ta stoi w stałym kontakcie z wszystkimi stacjami policyjnymi w kraju i zagranicą, kontroluje słynny „lotny korpus“ oddział fotograficzny i daktyloskopijny i redaguje pisma Scotland - Yardu: „Gazetę Policyjną“, „Ilustrowany Cyrkularz“ i „Czarną Listę“ drukowane we własnej drukarni.

Mimo znakomitej instytucji, mimo wzorowej organizacji i mimo dzielności urzędników, stwierdzono w ostatnich latach coraz częściej, że sukcesy Scotland - Yardu bardzo szybko malały. Gromadziło się coraz więcej niewykrytych zbrodni w Anglii, a w wykrywaniu międzynarodowych afer centrala londyńska brała coraz mniejszy udział i tak stało się, że coraz więcej głosów atakowało Scotland - Yard, aż w końcu sprawą zajął się parlament i postanowił centralę gruntownie zreorganizować.

Co się naraz stało z światowej sławy stacją policyjną? Scotland - Yard obecnie sam to wykrył Jego organizacja najtajniejsze plany i urządzenia

stały zdradzone, co umożliwił skuteczną defensywę przeciwko niemu.

Szeroko rozgałęziona i znakomicie kierowana szajka zbrodniarzy przywłaszczyła sobie organizację zwaną „Central - Branch“ i posługuje się nią sama paraliżując skutecznie działalność stacji policyjnej. Szczególnie dzielni agenci Scotland - Yardu stwierdzili wprawdzie, że pewna międzynarodowa organizacja zbrodniarzy wyposażona jest całkowicie według wzoru Scotland - Yardu, ale nie udało się dotychczas wykryć hersztów tej organizacji. Zbrodniarze przyjęli nawet również nazwę Scotland - Yard i pod taką firmą prowadzą swą bandę. Naśladowali oni „radę sześciu“, podzielili ściśle swoich ludzi na specjalne oddziały i zobowiązali swoją „Central Branch“ do przeciwdziałania tak londyńskiej jak i innym stacjom policyjnym.

Ich „Central Branch“ rozporządza fotografiami wszystkich urzędników policyjnych w ubiorach służbowych, cywilnych i w zamaskowaniu.

I ta centrala wydaje gazety, w których donosi się dokładnie, jakim urzędnikom powierzono wykrycie danej zbrodni, czy to w kraju czy też zagranicą, lub jak daleko posunęło się śledztwo policyjne — Oprócz tego i ta Central Branch rozporządza oddziałem daktyloskopijnym i to bardzo znakomitym. Sporządza się tam fałszywe odciski palców; którymi następnie posługują się zbrodniarze.

Tej właśnie centrali przypisać należy, że wysiłki Scotland - Yardu zostały sparalizowane. Organizacja zbrodnia rozpowieszona jest na całym świecie i rozporządza urządzeniami Scotland - Yardu, jakie znane są tylko nielicznym wtajemniczonym. Przypuszcza się, że któryś z wyższych urzędników Scotland - Yardu, który dawniej służył prawdopodobnie bez złych zamiarów ujawnił tajemnicę londyńskiej stacji. Twierdzi się nawet, że właściwymi kierownikami administracyjnymi szajki zbrodniczej są dawniejsi detektywi Scotland - Yardu.

Błogosławieństwo Ojca św dla prasy polskiej

Prasa polska w olbrzymim swym odłamie, rozumiejąc, że tylko nauka katolicka jest tą niezmożoną siłą moralną, która może wywieść świat z dzisiejszego chaosu i poprowadzić go ku lepszej przyszłości i że tylko w nauce Chrystusowej jest odrodzenie i lepsza przyszłość Polski, daje wyraz swemu przywiązaniu do Kościoła, składając przy każdej okazji serdeczny i synowski hołd jego Najwyższemu Zwierzchnikowi na ziemi — I w tym roku prasa polska dała wyraz swym uczuciom w stosunku do Głowy Kościoła z okazji dziewiętej rocznicy elekcji i koronacji Ojca św. W odpowiedzi na te życzenia i wyrazy hołdu synowskiego Polska Katolicka Agencja Prasowa, otrzymała z Watykanu telegram; podpisany przez kardynała sekretarza stanu: Ojciec św dziękuje w nim serdecznie za wyrazy hołdu i przesyła swe błogosławieństwo prasie polskiej; która służy ideałom katolickim.

Dar miasta Desio dla Ojca św.

Proboszcz i burmistrz z Desio; rodzinnego miasta Piusa XI ofiarowali Ojcu św podobiznę pomnika Piusa XI; wzniesionego w Desio staraniem i dzięki hojności burmistrza i senatora Carvaz'ego. Reprodukacja wykonana została w marmurze i bronzie i ma rozmiary dziesięciokrotnie mniejsze, niż oryginał. Będzie ona umieszczona w większej sali nowej katedry watykańskiej.

Collie przytaknął.

— Otóż w dniu jej ślubu nie odstępuj jej pan ani na chwilę, gdyż jestem przekonany że w tym dniu będziesz pan świadkiem morderstwa najbardziej interesującego, jakie kiedykolwiek zostało popełnione!

— Na Boga! — wykrzyknął Collie przerażony. Podreptał do redakcji z wiadomością o uwieszeniu Leslie'ego a Field podbiegł naprzeciw wchodzącego.

— Czy pan zna pannę Beryle Stedman? — spytał, nie wiedząc że powtarza pytanie zadane przed chwilą reporterowi przez kogo innego.

— Znam ją, ale czemu pan pyta? — Popołudniu wzięła ślub w urzędzie cywilnym. Proszę ruszyć zaraz do Wimbledon, a może się da zrobić z tego coś dla dziennika.

Collie zdjął swój słomiany kapelusz i otarł czoło, na które raptownie wystąpił pot kroplisty.

— Wzięła ślub? — spytał glucho — To okropne

Nie myślał o ślubie, lecz o tem interesującym morderstwie, zapowiedzianem mu przez Elforda.

Tillman nie został zaproszony do Wimbledon, niemniej przyszedł jak to było w jego zwyczaju. Gdy Milly Trent przyjechała tu w wielkim pośpiechu dorozką, zastała go siedzącego w hall'u. Z rękoma spoczywającymi na kolanach, zdawał się spać — Co pan tu robi? — spytała z wściekłością — Nikt pana wszak nie zaprosił.

— Taki już mój los, że mnie nigdzie nie zapraszają — smutnie rzekł Tillman — Najgorsza rzecz na świecie, to podrzędna pozycja. Pani zajmuje tak wysokie stanowisko, a jako powierniczka dyrektora wie niewątpliwie, że jestem gościem zgoła nie stosownym na tej wesolej ślubnej uczcie.

— Wolałabym by pan nie wygłaszał takich długich mów! — ofuknęła go.

Meksyk po walce z Kościołem.

Kapłan i publicysta francuski A. Lugań zwrócił się do papieskiego delegata meksykańskiego, arcybiskupa Ruizoy Flores, że zapytaniem jak się obecnie przedstawia stan katolicyzmu w Meksyku? odpowiadając na to pytanie arcybiskup oświadczył że pomimo pozornie wrogich praw i rozporządzeń rządowych Kościół katolicki jest całkowicie uznany i szanowany, a odprawianie nabożeństw podjęto na nowo. Można sądzić, że wkrótce odzyska się całkowitą swobodę, zwłaszcza że wpływy Kościoła rosą. Większość Meksykańczyków przyznaje się do katolicyzmu, gdyż takimi są rzeczywiście z urodzenia, nie tak wielu jednak stosunkowo jest katolikami praktykującymi: Jest to wynikiem zbyt nielicznego duchowieństwa albowiem na 15 miljonów wiernych obecnie jest zaledwie 3000 kapłanów. Resultatem takiego stanu rzeczy jest, że wielu katolików przyjmuje idee radykalne i socjalistyczne, nie przypuszczając nawet, iż są one wrogię Kościołowi. Miejscowi Indianie, których jest około 5 milionów, przeważnie tylko z imienia są katolikami, gdyż do religii przyplatali masę zabobonów wobec Kościoła katolickiego zachowują się oni jednak zawsze z należyty szacunkiem. Zdecydowanych wrogów Kościoła spotyka się tylko wśród miejscowych białych. Winę tego ponosi wolnomyślny sposób wychowania w szkołach publicznych.

Nadludzki wysiłek serca matki.

Z Capetownu w Południowej Afryce donoszą o niezwykłym wypadku najścia olbrzymiego pawjana, na domek farmera w pobliżu Queenstown. Podczas nieobecności obojga farmerów z pobliskiego lasu wyszedł wielki pawjan, który usłyszawszy głosy dziecięce, skierował się wprost ku zagrodzie farmera położonej najbliższej lasu.

W domu farmera było tylko dwoje drobnych dzieci. W chwili, gdy się to działo z ogrodu wyszła pani King matka dzieci ku śmiertelnemu przerażeniu swemu matka spostrzegła olbrzymią małpę biegnącą w stronę otwartych drzwi. Nie bacząc na grożące jej niebezpieczeństwo kobieta rzuciła się w ślad za pawjanem. Z oddechem zapartym, w okropnem przerażeniu wpadła do mieszkania i tu spostrzegła, że małpa znajdowała się dopiero w kuchni na parterze domu.

P. King nie straciła przytomności umysłu, zatrzasnęła natychmiast drzwi kuchni zamykając je na zasuwę z zewnątrz. Ponieważ wszystkie pomieszczenia parterowe domu miały okna okratowane, przeto małpa znalazła się w potrzasku. Dzieci, które były w swem pokoiku na piętrze ocalały. Zdoławszy się na ten bohaterki czyn, kobieta zemdleła. Po krótkim czasie powracający z pracy p. King usłyszał zdaleka płacz i lament dzieci, które sądziły że matka umarła. Farmer biegł co sił ku domowi, gdy nagle, ku przerażeniu usłyszał brzęk rozbijanych szyb a w okratowanym oknie kuchennego — ogromny, kudłaty i okrwawiony łeb olbrzymiej małpy. Dopiero na miejscu farmer zrozumiał co zaszło. Ocułił żonę z głębokiego zemdlenia a następnie zastrzelił małpę, która zdążyła tymczasem zdemolować kuchnię pp King.

Węgry zdobywają mistrzostwo świata w Ping - pongu.

Mistrzostwo świata w ping - pongu zdobyły ostatecznie Węgry, które osiągnęły 10 zwycięstw. Drugie i trzecie miejsce zajęły Czechosłowacja i Anglja po 8 zwycięstw. Czwarte — Szwecja 7 zwycięstw.

— I do mnie wygłoszono długą mowę — wesoło rzekł Tillman.

Zastanawiała się jeszcze, patrząc nań podejrzliwie, a Tillman wyjaśnił.

— Przybyłem tu z listem do dyrektora, lecz powiedziano mi, że jest w urzędzie cywilnym więc wzięłem dorozkę i przybyłem w sam czas, by figurować jako świadek przy ślubie tej romantycznej pary. A potem zaproszono mnie na ucztę weselną, więc jestem.

— Kto pana zaprosił? — spytała.

— Ja sam — odparł spokojnie — Nikt o tem nie pomyślał więc zmuszony byłem naprawić to przeoczenie. Pan Friedman, bardzo sympatyczny żydowski gentleman uznał tę moją pomoc za bardzo właściwą. Nie mógł się co prawda zdecydować, czy mam jeść ze służbą, czy też zasiąść do stołu z państwem ale ostatecznie doszliśmy do kompromisu: przyniosą półmisek z pozostałymi porcjami do pokoju bibliotecznego.

Była przerażona jego gadatliwością.

— Nigdy nie słyszałam pawa mówiącego tak wiele — rzekła.

— Może pan tego żałować — odparł.

— Na kogo pan czeka właściwie?

— Na pana Friedmana. Nic chyba dziwnego, że jako właściciel tego domu może zapraszać kogo mu się spodoba do swego pięknego westybulu. A nawet sekretarka dyrektora, ciesząca się tak wielkim jego zaufaniem, nie może zmienić zarządzeń gospodarza!

Nigdy nie wiedziała, czy Tillman mówi serio, czy też z niej podrwiwa, a ta niepewność najbardziej ją drażniła.

— Gdzie jest pan Sutton?

— Jeszcze nie wrócił.

Otworzyła usta ze zdumienia.

Ciąg dalszy nastąpi

Zbrodniarz - zdrajca

36) Powieść.

— Halo, Joshua! — uprzejmie przywitał go inspektor — Dziś właśnie mówiłem o panu z Barrabalem, — a właśnie on mówił o panu. Ma o panu bardzo wysokie wyobrażenie i nie dziwiłbym się, gdyby pan wcześniej wpadł na trop tej całej historii, niż którykolwiek z pańskich nienawistnych współpracowników.

— Panie Elford, co to za figura? Collie ruchem głowy wskazywał w kierunku szeroko otwartej bramy — Ten Leslie?

— Pan nie wiedział? Kierownik Suttona. Przyłapaliśmy go wraz ze skradzionymi klejnotami, był uradowany, i miał też powód do tego.

— Czy on jest donosicielem? — Nie dziwiłbym się gdyby tak było — rzekł Elford — ale dziś panu nic więcej powiedzieć nie mogę.

Joshua wałęsał się w pobliżu, a w pół godziny później Elford wyszedł sam i pogwizdując skierował się ku Regent Street. Wymachiwał eleganckim parasolem, ałem swym zachowaniem przejawiając tę radość i podniecenie, jakie odczuwa każdy urzędnik policyjny gdy mu się uda wpakować kogoś do aresztu z tem przekonaniem, że zostanie skazany co najmniej na dziesięć lat.

— Czy Barrabal przyjdzie? — zagadnął Joshua, dopędzwszy go.

— Już był — brzmiała odpowiedź — Był przed godziną i bardzo szczegółowo przesłuchiwał Leslie'ego.

Nagle przystanął i spojrzął na małego człowieka.

— Panie Collie, dam panu historję sensacyjną, o jakiej pan nawet nie marzył. Czy zna pan pannę Beryle Stedman?

Z POMORZA

Pożar, który stłumiono w zarodku.

Tuchola. W górnych ubikacjach domu mieszkalnego właściciela młynia p Łaskiego wybuchł pożar, który groził wielkim zniszczeniem a którego jedynie dzięki przypadkowi dało się stłumić w zarodku. Wedle krząjących pogłosek ogień miał powstać od pieca. Szkody powstałe są tylko nikłe.

Konferencja nauczycielska.

Gostyczyn, powiat tucholski. — Odbyła się dnia 14 bm rejonu Wielki Mędromierz w Gostyczynie. O godzinie 10 zagał przewodniczący p Iwicki z Pruszcza. Następnie p naucz Czaplinski z Matego Mędromierza przeprowadził lekcję języka polskiego na oddział I metodą koncentracyjną. Drugą lekcję języka polskiego na oddział 5 i 6 Czytanie obrazka, metodą koncentracyjną, przeprowadził p Marszewski z Gostyczyna. Następnie p Drapiewski z Matego Mędromierza wygłosił referat pod tytułem Projekt nowego programu z języka polskiego. Na konferencji był obecny p inspektor szkolny p Zdek

Aresztowanie oszusta.

Ostrowite. — Policja w Kuligach, powiat Lubawa aresztowała pewnego osobnika, podającego się za Michała Maciejewskiego, zbierającego datki na odbudowę swojej spalonej siedziby. — Osobnik ten jeździł od wioski do wioski wynajętym wozem i zbierał datki, w większej części w naturajach. Policji Maciejewski wydał się bardzo podejrzany dlatego też wylegitymował go. — Okazało się że osobnik ten nie jest Maciejewskim, lecz Stanisławem Zboińskim zam w Ostrowitem pod Golubiem, powiat Wąbrzeźno. — Zboiński pod sfalszowanymi dokumentami — przedstawiał się jako pogorzelec i w tym celu zbierał datki, przynoszące mu dość pokazy dochód. Pogorzelec Maciejewskiego Zboiński osadzono w areszcie.

Napađnięty przez złodziei drzewa.

Lubawa. — Dnia 11 bm przetransportował posterunkowy Policji Państwowej z Rybna na posterunek P P w Lubawie 3 osobników napađu na gajowego. Zajście przedstawia się w następujący sposób. Grupa mężczyzn z Rybna w liczbie 14 osób udała się do pobliskiego lasu na kradzież drzewa. Dnia 10 bm o godzinie 10 w nocy natknął się na nich gajowy. A Bandrusie który tego dnia pełnił służbę w lesie państw. w obwodzie, Zarybinek: Spobstrzegłszy złodziei w tak wielkiej liczbie nie uląkł się, lecz wezwał ich do opuszczenia lasu: Lecz ci wzdając się odkryci, zamiast słuchać wezwania, rzucili się na niego, odbierając mu lampkę elektryczną i czapkę bijąc go przytem. Chcąc go ucieknie, zabrano strzelbę połamaną i wrzuciono do wody; poczem zostawili pobitą i bezbronną ofiarę, zbiegli. O całym zajściu dowiedziała się policja, która aresztowała 3 głównych sprawców w wieku od 18 — 23 lat. Są nimi: Jan Kruszyński, Bronisław Cichocki i Jan Sliwiński, wszyscy z Rybna. Wyżej wymienionych osadzono w więzieniu przy tutejszym Sądzie. Należy podziwiać sprawność naszej policji, która w bardzo krótkim czasie zdołała wysledzić głównych sprawców. Nieludscy złodzieje nie dość, że nieprawnie znajdowali się w lesie i zdybani zostali przez gajowego na gorącym uczynku, jeszcze poturbowali niewinnego człowieka. Za ten podwójny występki kara ich nie minie — Tymczasem za kratami mogą rozpamiętywać swój brutalny czyn.

Samolójstwo komornika sądowego.

Gdynia. — Wczoraj rano w swem mieszkaniu prywatnym przy ulicy 10 Lutego usiłował popełnić samolójstwo komornik sądowy w Gdyni Malecki, wymierzając sobie kulę rewolwerową w skroń — Pierwszej pomocy udzielił denatowi p dr Skowronski, polecając przewieźć go do Lecznicy Nadmorskiej. — Jak w ostatniej chwili się dowiadujemy denat w Lecznicy wyzionął ducha. — Dotychczasowe dochodzenie policyjne wykazały, że przyczyną targnięcia się na życie miały być niesnaski rodzinne w kasie komornika znajdujące się nadwyżka.

Zjazd delegatów Okręgu 5 Kaszubskiego Zw Kół Śpiewaczych.

Gdynia. — Odbył się tu 15 bm przy licznych udziałach delegatów. Po formalnościach wstępnych przemawiali p starosta Henszel, p Kowalski i ks prob Tuszynski. Z sprawozdań, złożonych następnie przez członków wynikało, że do okręgu kaszubskiego należy 18 kół z razem około 1500 członków: Przychód kasowy wynosił 2913,40 zł a rozchód 2125,65 zł, tak, że w kasie znajduje się 787,75 zł. — W uchwałach postanowiono nagrodę wędrowną w postaci Liry połączanej w cenie 215 zł — Następny zjazd okręgowy uchwalono urządzić dnia 2 sierpnia w Gdyni: Zjazd w 1932 roku odbędzie się w Wejherowie. Jako delegatów na zjazd Związku w Toruń dnia 15 marca wybrano pp. Westphala i Tredera i jako zastępcę p Szynclera.

Nowy kurator Szkolny Okręgu Pomorskiego

Toruń. — Jak Ilustr Kurjer Codz z Krakowa podaje, został tamt. kurator dr Kupczyński, przeniesiony jako kurator do Torunia. Równocześnie donosi ów dziennik, że w krakowskim okręgu przeszło w stan spoczynku 3 wizytatorów szkolnych a kilkunastu dyrektorów szkół średnich ma przejść w stały stan spoczynku.

Zjazd delegatów Pomorskiego Związku Osadników Rolnych

W dniu 2 lutego br odbyła się w Tucholi na sali Browaru wielki zjazd delegatów Pomorskiego Związku Osadników Rolnych z udziałem delegatów z całego Pomorza.

Zjazd otworzył prezes powiatowy p Władysław Szpada z Żalna, przy udziale około 400 delegatów z poszczególnych kół osadniczych i powiatów

Porządek obrad był następujący: 1 zagajenie i powitanie gości, 2) sprawa rewizji szacunku osad anulacyjnych i z parcelacji, 3) sprawa wolnych lat dla osadników, 4) uchwalenie rezolucyj 5 wybór delegacji, 6 dyskusja.

Na zjeździe uchwalono następujące rezolucje: Rezolucja I. Walny Zjazd delegatów Pomorskiego Związku Osadników Rolnych zwraca się do Pana Ministra Reform Rolnych z prośbą o poddanie rewizji szacunku tak osad anulacyjnych jak i z parcelacji. Wobec katastrofalnie niskich cen ziemio-rodów oraz produkcji zwierzęcej, z racji wygórowanego szacunku dokonanego w czasie kiedy produkty rolne notowane były o 150 proc wyżej od obecnych grozi powyższym kategoriom osadnictwa pomorskiego nieodzowna katastrofa utraty osady i całego mienia.

Rezolucja II. Walny Zjazd delegatów Pomorskiego Związku O R celem uniknięcia i uchylenia egzekucji i utraty tak żywego jak i martwego inwentarza uważa za nieodzowne, aby ze względu na niesłychany kryzys w rolnictwie wszelkie zaległości rat były odroczone na indywidualne wnioski przez Państw Bank Rolny w Grudziądzu na 5 lat bez odsetek, przyczem opinjowanie wniosków prosimy pozostawić kompetentnym wójtostwom i starostwom. Prosimy o redukcję cen, ustalonych na zapasy przyjęte od poprzedników Niemców do rzeczywistej wartości objętych zapasów.

Rezolucja III. Walny Zjazd delegatów Pomorskiego Związku Osadników Rolnych prosi o obniżenie stopy procentowej, która wraz z ratą amortyzacyjną na osadach anulacyjnych i z parcelacji na podstawie wyskiego szacunku przy nader niskich cenach ziemio-rodów jest niemożliwa do wygospodarowania przy amortyzacji 20 wzgl 41 letniej. Równocześnie prosimy o wydanie rozporządzenia, rozłożenie już ustalonych rat osad anulacyjnych z 5 wzgl 10 wzgl 20 lat na 30 — 41 lat na wnioski indywidualne przy oprocentowaniu 3 od sta włącznie administracji

Rezolucja IV. Walny Zjazd delegatów Pomorskiego Związku Osadników Rolnych prosi Pana Ministra Reform Rolnych o przyspieszenie udzielenia kredytu przeznaczonego na inwestycje i na zabudowanie dla osadników z parcelacji oraz wydanie rozporządzenia celem przyspieszenia udzielenia kredytu długoterminowego niskoprocentowego dla osadników rentowych

Rezolucja V. Walny Zjazd delegatów Pomorskiego Związku Osadników Rolnych prosi Pana Ministra Reform Rolnych o udzielenie osadnikom, którzy przejeśli osady od 1919 roku począwszy 5 lat wolnych celem zagospodarowania się na przyjętych osadach.

Akcja ta byłaby choć w części wyrównaniem kryzysu wyrządzonych Kresom Zachodnim przez pruską kolonizację za czasów zaborczych, gdzie to wykluczono tubylczą rdzennie polską ludność od nabycia osad, a sprowadzono z głębi Niemiec kolonistów, dając im nietylko wolne lata ale i żniwo i inne dogodności celem zniemczenia naszego kochanego Pomorza.

Rezolucja VI. Do Pana Ministra Sprawiedliwości!

Częstokroć zachodzą wypadki, że komornik sądowy na wniosek prywatny wierzycieli zajmuje osadnikowi ostatnią krowę, konia lub maszynę niezbędną do utrzymania gospodarstwa. Celem uchylenia w drodze skargi interwencyjnej lub upomnienia Sądy kompetentne żądają wedle istniejących przepisów orzeczenia od sądownie zaprzysiężonego rzeczoznawcy, o pociąg za sobą potrzebę uiszczenia zaliczki w wysokości 30 — 60 zł

Prosimy Pana Ministra Sprawiedliwości o wydanie zarządzenia, by wymagana według ustawy opiniję wystawiał wójt kompetentny lub Starostwo co nie pociąg za sobą żadnych lub bardzo małych kosztów.

Rezolucja VII. Zjazd delegatów P Z O R stwierdza, że wobec panującego kryzysu gospodarczego osadnictwo polskie szczególnie na Pomorzu znajduje się w groźnej sytuacji. W zabiegach naszych od szeregu lat przekonaliśmy się, że nikt nas nie rozumiem i rozumieć nie chce. Ciąła ustawodawcze do niedawna jeszcze rozbite partyjnictwem, zagadnienia osadniczego szczególnie dla Pomorza pod względem umocnienia stanu posiadania rozwiązać nie potrafiły. To też w chwili; kiedy krwiożerczy zaborca krzyżacki rzuca miljardey celem całkowitego zgermanizowania niemieckich kresów wschodu nad granicą pomorską i poznańską, apelujemy do Sejmu o wysłuchanie naszych postulatów.

Postulaty nasze stawiamy śmiało jasno i otwarcie bez uciekania się do hasel demagogicznych z przeświadczeniem, że spełnienie ich przez Sejm i Rząd jest koniecznością państwowo - twórczą

Bez chępliwości stwierdzamy; jak to w olbrzymiej wielkości udowodnił nam, że jesteśmy tu na sa-

chodzie strażą przednią, a zarazem wałem ochronnym i ostoją państwowości Polskiej Żaden stan, żaden zawód, żadna warstwa narodu nie jest tak ściśle zespoloną z istnieniem Państwa jak właśnie osadnictwo kresów zachodnich

Nie udało się!

Panna K; córka zamożnych rodziców zamieszkałych w Bydgoszczy, będąc z matką na balu pewnego stowarzyszenia, poznała tam młodego człowieka, niejakiemu Romualda D, który przedstawił się pannie i jej matce za początkującego prawnika, rodem z Szubina. Ponieważ młodzieniec był przystojny i ładnie tańczył, więc spodobał się pannie, która też nie odmówiła spotkania się z nim w mieście, gdy ją o to poprosił. Po pierwszej randce, nastąpiła druga, trzecia itd. aż młodzian zachęcony przez pannę, złożył wizytę jej rodzicom, a po krótkim czasie oświadczył się o rękę córki, no i rozumie się że jako adwokat, który zamierza otworzyć własną kancelarię, został przyjęty.

Panna była szczęśliwa, że dostanie kochanego chłopca, rodzice zadowoleni, że córka wyjdzie za adwokata, więc szybko układy doszły do skutku i dzień ślubu został naznaczony. Rodzice szukali na gwałt dla młodej pary mieszkania, przy którym by też mieściła się i kancelaria adwokacka zięcia I znaleźli bardzo ładne mieszkanie przy ulicy Śniadeckich nadające się jak ulał na gniazdko dla młodych i na kancelarię adwokacką.

Pan K w rozmowie z gospodarzem od którego mieszkanie wynajął, zwierzył się że wydaje córkę za młodego adwokata z Szubina, Romualda D.

Ponieważ gospodarz również pochodził ze Szubina i znał prawie wszystkich tamtejszych mieszkańców, przeto zdziwił się bardzo, gdy mu p K wymienił Romualda D, jako adwokata, podczas gdy on znał szewca w Szubinie tego samego imienia i nazwiska. Gdy w dalszej rozmowie ustalono, że i wyglądem zewnętrznym rzekomego adwokata, zgadza się z wyglądem szewca, p K zaniepokojony pożegnał gospodarza i zabrał się natychmiast do wyświadczenia tej sprawy — Okazało się, że sprytny młodzieniec był rzeczywistym szewcem i do tego bezrobotnym a udawał prawnika, aby oszukańczym sposobem wcisnąć się do uczciwej i zamożnej rodziny. — Naturalnie, że wobec tego zamierzone małżeństwo zostało zerwane a prawnik po zdemaskowaniu go, ulotnił się w niewiadomym kierunku nie powiódłszy nawet dowiódzenia.

ROZMAITOŚCI

Bezręki pilot zdał egzamin celujący.

Z Capetownu donoszą o rzadkiem wydarzeniu w dziejach szkolnictwa lotniczego. Oto niejaki F Flanden, młody człowiek pozbawiony lewej ręki, członek Klubu Awjonetkowego w Salisbury złożył egzamin praktyczny ze stopniem celującym na pilota prywatnego

P. Flanden posługuje się sztuczną lewą ręką przytwierdzoną do ramienia za pomocą protezy Dzięki temu pilot może walczyć kierownicą aparatu, poruszając lewym ramieniem i zyskując całkowitą swobodę ruchów ręki prawej dla przekładania zmian biegów i urządzeń mechanizmu samolotowego.

Wracamy do epoki krzesiwa.

W krakowskim „Głosie Narodu“ czytamy. — „Stwierdzono że po wsiach jeżdżą handlarze którzy namawiają chłopów do zaopatrywania się w prymitywne krzesiwa i dawno zarzucone hubki, knoty itp. przyrządy, wyparte przez zapałki Chłopi chętnie się w takie „aparaty“ zaopatrują, gdyż już teraz za zapałki bierze się w większości wypadków po 12 groszy.

O ile w miastach walka z nielegalnymi zapalniczkami jest łatwiejsza, o tyle nikomu nie jest wolno zabronić obywatelowi noszenia w kieszeni kawałka krzemienia, starego scyzoryka i hubki luk knota. Zatem zwalczanie „zapałkopajczarstwa“ jest niemożliwe“ —

Przy tej sposobności notujemy poważny brak zapałek na Pomorzu.

Autobusem z Warszawy do Paryża.

Paris Midi donosi o podpisaniu umowy polsko-francuskiej; mającej na celu zorganizowanie stałej komunikacji autobusowej między Warszawą; Berlinem i Paryżem: Autobusy wyposażone mają być w siedzenia, dające się zamienić na łóżka wygodne jakże posiadają wagony sypialne. Ruch na tej linii rozpocząć się ma 27 kwietnia. Koszt przejazdu będzie niższy niż na kolejach.

Wspaniały pogrzeb bandyty.

Niejaki Cantano, obywatel z New Yorku, a znany przytem przemysłowcem alkoholem, padł niedawno, zastrelony przez niewykrytych sprawców; oczywiscie swych konkurentów w przemysłnictwie; Zwolnienie i przyjaciele zabitego urządzili dlań wspaniały pogrzeb Czterdzieści samochodów, napelnionych najrzadszemi kwiatami oszacowanemi na kilkadziesiąt tysięcy dolarów. Za nimi jechało 25 samochodów z przyjaciółmi, którzy towarzyszyli konduktowi w żałobnym, aż na cmentarz, Trumna brązowa, artystycznie rzeźbiona, kosztowała około pół miliona złotych.

Redaktor odpowiedzialny: Bonifacy Chmielewski, Chojnice Drukarnia drukarni „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach Władysław, Juliusz Schreiber; Chojnice

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 21. lutego 1931 r.

Akademja uroczysta z okazji 9 lecia Koronacji Ojca swietego Piusa XI-go

w niedziele, dnia 22 lutego br o godz 8 wieczorem w auli szkoly powszechnej w Chojnicach.

Program.

- 1 Tu es Petrus—Lutnia. chór męski. Haller
- 2 Hymn Papieski — Deklamacja. Eminus.
- 3 Słowo wstępne — p Grochowski, prez Ligi Katol.
- 4 Csardas — (gra na fortep) Keler Bela.
- 5 Wykład prof Gimnazjum p Sankiewicza.
- 6 Tu es Pastor bonus — Lutnia. chór mieszany Szamotulski.
- 7 Jeżeli Cię zapomnę, Jeruzalem — Lutnia — chór mieszany. Nowowiejski.
- 8 Błogosław Panie — deklamacja. Eminus.
- 9 Słowo końcowe — Ks Kanonik Makowski.
- 10 My chcemy Boga (wspólny śpiew).

O jaknajliczniejszy udział parafjan upraszają Ks Kanonik Makowski Liga Katolicka par. chojn. proboszcz Grochowski

Prasa codzienna z całego kraju donosi o uroczystych akademjach ku czci Ojca św, którego my Polacy w szczególny sposób czcimy: Papież Pius XI tak blisko z Polska związany jako jej były Nuncjusz znający dokładnie kraj nasz i panujące w nim stosunki, dużo interesuje się naszym życiem. Konsekrowany na biskupa przez polskich Arcypasterzy, nazwał się sam polskim biskupem — Zatem wszyscy chojniczanie w ślad za całą Polską podążają jutro w niedziele na akademję, by tam choć duchem zespolić się z ojcem całego chrześcijaństwa, naszym „Ojcem rodzonym”.

Powszechne Wykłady Zw Obrony Kresów Zachod.

We wtorek 24 lutego o godzinie 6 w sali Kina wygłosi p profesor Bieszk wykład z przeżyciami na temat. Piękno miast europejskich Wstęp wolny

Ciekawe spotkanie ping — pongowe uczniów dwóch gimnazjów.

W jutrzejszą niedzielę po południu o godzinie 1:30 w auli państwowego gimnazjum rozegrane zostanie rewanżowe spotkanie ping — pongowe pomiędzy miejscowym Gromem a uczniami klasycznego gimnazjum z Grudziądza. Pierwsze spotkanie powyższych drużyn w Grudziądzu zakończyło się skromnym ale decydującym zwycięstwem chojnickich gimnazjastów po zażartej i ciężkiej walce 3 : 2 — Goście grudziądzcy niewątpliwie przyjadą z nadzieją rewanżu, nasi zaś dzielni chłopcy pewnie też nie ustąpią i będą równie dzielnie bronili zdobytej już opinii jako najlepszych w okolicy — Wszytko więc jutro na 1,30 popoł do auli gimnazjum.

Przepisy postne dla diecezji chełmińskiej

1) Pościć, to znaczy jednorazowo w ciągu dnia najęść się do sytości i wstrzymać się od potraw mięsnych, należy w Środę Popielcową, w piątki i soboty W Postu (w W. Sobotę aż do południa) w Suche Dni, w wigilję Bożego Narodzenia, Zielonych Świątek, Wniebowzięcia Najśw Marji P oraz Wszystkich Świętych.

2) Pościć, ale nie wstrzymywać się przy żadnym posiłku od potraw mięsnych i równocześnie rybnych; należy we wszystkie poniedziałki; wtorki, środy i czwartki W. Postu. W niedzielę W Postu ani post, ani też wstrzymanie się od potraw mięsnych nie obowiązuje. — Pościć winni ci, którzy ukończyli rok 21 życia, a nie rozpoczęli jeszcze roku 60 o ile nie są złozeni chorobą albo po chorobie przychodzą do zdrowia i o ile nie pracują ciężko.

3) Od potraw mięsnych wstrzymać się winni wszyscy od 7 roku życia we wszystkie piątki całego roku

4) Święto, nakazane przez Kościół a przypadające na dzień postu lub powściągliwości od potraw mięsnych poza W Postem znosi wszelki post i wszelką powściągliwość od potraw mięsnych.

5) Nabiału, więc mleka, masła, sera i jaj wolno używać we wszystkie dni roku, tak samo tłuszczu margaryny i smalcu do kraszenia potraw i posmarowania chleba.

6) Wszyscy proboszczowie i rządcy parafji posiadają w poszczególnych przypadkach i ze słusznych powodów władzę udzielania większych jeszcze ulg co do postu i powściągliwości od potraw mięsnych dla poszczególnych osób lub rodzin swoich parafji, Ks Ks Prefekci wobec profesorów i uczniów. Spowiednicy posiadają tę władzę tylko wobec swoich penitentów.

7) Wierni, korzystający z ulg postnych, powinni się gorliwiej w czasie W Postu modlić i obfitszą złożyć jałmużnę na cele diecezjalne w skarbonkę, umieszczoną w kościele z napisem. Jałmużna postna Po wielkanocnej spowiedzi i komunji św należy dobrowolnie te ofiary przelać do Kasy Biskupstwa w Pelplinie.

8) Czas wielkanocnej spowiedzi i Komunji św rozpocznie się w 4 niedzielę W Postu i potrwa do 3-ej niedzieli po Wielkiejnocy włącznie.

9) Śluby mogą się we wszystkie dni roku odbywać; ale w czasach zakazanych to jest od I niedzieli adwentowej do I święta Bożego Narodzenia i od Środy Popielcowej do I święta Wielkanocnego bez błogosławieństwa, udzielanego we mszy św za nowożeńców. — W czasie adwentowym i W Postu powinni wierni wstrzymywać się od publicznych tańców i zabaw.

W Miejskim Gimnazjum Żeńskim w Chojnicach

urządza się od 1 marca kurs popołudniowy języka łacińskiego dla uczennic, któreby chciały zdawać w czerwcu do klasy piątej w tymże zakładzie: — Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja Gimnazjum w godzinach urzędowych to jest od 11 — 12 — Dla zamiejscowych porozumienie listowne.

7 lat ciężkiego więzienia

Meszczynski oskarżony o dokonanie kradzieży w Lichnowach; Czyczkowach oraz napadu rabunkowego w Krojantach. Oskarżony już był poprzednio kilka razy karany za kradzież. Oskarżony do zarzucanych mu czynów się nie przyznaje, jedynie do kradzieży u p Schwemina w Lichnowach, gdyż posterunkowy policji śledczej znalazł u niego przedmiot p chodzące z tej kradzieży. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy uznał go winnym zbrodni ciężkiej kradzieży oraz zbrodni ciężkiego rozboju i skazał go na 7 lat ciężkiego więzienia z wliczeniem aresztu śledczego oraz ponoszenie kosztów; paser Ozdoba został skazany na 3 miesiące więzienia oraz ponoszenie kosztów.

Z sali sądowej.

Przed Wydziałem Karnym Sądu Okręgowego w Chojnicach stawali. Piankowski Wiktor z Wąbłkowiec; powiat Kościerzyna, o to, że przed Sądem Powiatowym w Kościerzynie złożył świadomie fałszywą przysięgę. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy dla braku dowodów uwolnił Piankowskiego od winy i kary. Koszta ponosi skarb państwa.

Ossowski Franciszek z Kościłki, powiat Tuchola oskarżony o to, że wskutek niedbalstwa jako szofer spowodował w katastrofie pod Tucholą śmierć trzech osób i to. śp Kanteckiego, Synoradzkiego i Płomięnia: Co spowodowało katastrofę oskarżony nie może podać; twierdzi że gdy brał zakręt; to jechał z szybkością 50 km na godzinę, a podpiły nie był gdyż w Żalnie wypił tylko trzy szklanki piwa. Z orzeczenia znawcy wynika iż oskarżony musiał jechać z nadmierną szybkością to jest 70 — 80 km na godzinę co spowodowało że tył samochodu przy braniu zakrętu został nadrzucony. Sąd dla braku dostatecznych dowodów rozprawę odroczył celem wezwania znawcy p Katarfiasa z Torunia.

Szamocka Brygida z Okręglika pow Chojnice oskarżona o sfałszowanie podpisu p Reinigerowej z Giełdona celem przysporzenia sobie korzyści materialnych. Otóż Sz udała się w Brusach do kupca p Szamockiego z kartką na której figurował właśnie inkrimowany podpis, celem pobrania towaru. — Panu Szamockiemu znajdującemu pismo p R podpis na kartce wydawał się podejrzany i sprawę oddał policji. — Szamocka zarzucanego jej czynu katęgo rzyźnie się wypiera. Sąd po naradzie skazał ją na 1 miesiąc więzienia z zawieszeniem na przeciąg 2 lat. Koszta ponosi oskarżona.

Sykutera Tomasz z Kucza pow Chojnice oskarżony o to iż wyciął bezprawnie z lasu państwowego 14 świerków długości od 0;80 — 1,20 m. Czynu tego dokonał Sykutera w niedzielę przed południem (dobry katolik). Sąd po przeprowadzeniu rozprawy zatwierdził wyrok 1 instancji skazujący Sykutere na 160 zł grzywny i ponoszenie kosztów sądowych.

Sitkiewicz z Konarzyn; powiat Chojnice oskarżony o to iż jako gospodarz zabawy Powstańców i Wojaków w Konarzynach zagroził niejakiemu Cyrze z Konarzyn trzymając w lewej ręce zegarek a prawą rękę trzymał w tylnej kieszeni spodni; temi słowy o ile pan w pięć minutach nie opuści sali jest pan trupem — Sąd po przeprowadzeniu rozprawy zatwierdził wyrok 1 instancji co do winy a co do kary uchylił i skazał na 20 zł grzywny raz ponoszenie kosztów.

Górski z Tucholi oskarżony przez oskarżyciela prywatnego dr Preissa z Tucholi o to że oskarżony Górski na zebraniu rady Kasy Chorych w Tucholi na zarzuty czynione dr Preissowi jakoby ten w czasie przedwyborczym do Sejmiku Powiatowego używał samochodu Kasy Chorych w celach agitacyjnych, wypowiedział słowa: „a ja stwierdzam fakt”. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy dla braku dowodów uwolnił Górskiego od winy i kary.

Kino Nowości

wyświetla dziś w sobotę po raz ostatni Bitwa nad Sommą.

Jutro w niedzielę 22 bm o godzinie 6 i 8;15 wiecz. Rewelacja w świecie ekranu! — Niedawno zmarły Mistrz Maski Lon Chaney „Człowiek o stu twarzach”. Niezapomniany odtwórca Dzwonnika z No tre Dame w filmie pod tyt Bicz Boży. W roli kobiecej Anjta Page. Fascynujące sceny obfitujące w momenty o rzadko spotykanem napięciu.

Popierajcie wytwórczość krajową!

Popularność wytwórczości rodzimej nie może się ograniczyć jedynie do starszego społeczeństwa, ale musi również sięgnąć do młodego pokolenia, które dopiero przygotowuje się do życia.

Liga Samowystarczalności Gospodarczej pracuje nad przygotowaniem gospodarczego uświadczenia obywateli rozpowszechniając akcję propagandy wśród młodzieży szkolnej i nauczycielstwa.

Działalność Ligi na terenie szkolnictwa polega na organizowaniu kół szkolnych i wygłaszaniu od czytów na tematy gospodarcze. Dotychczas wygłoszono przeszło 2 tys odczytów propagandowych a na terenie szkół około 700 referatów, i tą drogą właśnie uświadomiono około 40 tysięcy młodzieży szkolnej, której odtąd jest celem hasło. Kupujcie wyroby krajowe! — Prelegenci Ligi, są to przeważnie członkowie kół ekonomicznych Uniwersytetu War i W S H.; którzy posiadają gruntowne przygotowania fachowe i odczyty przez nich wygłaszane nie ograniczają się do kół młodzieży, ale także znajdują chętnych w różnych organizacjach społecznych — Tą drogą Liga zwraca się z apelem do kierowników szkół i organizacji społecznych całej Polski; aby zwracały się do Ligi Samowystarczalności Gospodarczej z żądaniem materiałów na odczyty i szablony na druki propagandowe, które centrala Ligi wysyła bezpłatnie — Zgłoszenia należy kierować L S G Warszawa Roża 74.

Tragedja częstochowska przed sądem

Wczoraj o godzinie 10;40 przedpołudniem rozpoczęła się przed Sądem Okręgowym w Częstochowie rozprawa, będąca echem tragedji jaka rozegrała się w dniu 16 października ub r w gabinecie inspektora częstochowskiej Kasy Chorych śp Rejowskiego. W dniu tym śp Kostrzewski, członek P P S zastrzelił komisarza Rejowskiego i inspektora Furmańczyka, oraz robotnika Macieja Mołdę, zramił dra Biluchowskiego, oraz urzędników Kasy Chorych Pukiewicza i Zawadzkiego, który potem zmarł a wreszcie sam Kostrzewski popełnił samobójstwo. W dniu dzisiejszym stanęli przed sądem dwaj inni członkowie PPS a mianowicie Czepliński i Kaczyk pod zarzutem współudziału w morderstwie popełnionem przez Kostrzewskiego na wyżej wymienionych osobach. Proces potrwa prawdopodobnie kilka dni.

Sanie z dwojgiem ludzi pod kołami pociągu.

Onegdaj około godz 11-ej przed południem na nieobsługiwanej przejeździe położonym między stacjami Cegłów i Mrozy, na 68 km pociąg Nr 835 wpadł na sanie powożone przez Józefa Dudę. Oprócz woźnicy, w samjach znajdowała się Marianna Materkówna, Woźnicy zdawało się że zdąży przejechać tor przed nadejściem pociągu który oboje widzieli. Jednak, sanie przejeżdżające przez tor, w którym biegł pociąg zaczęły się płozać o deskę przejazdu.

Jadący nie mieli innego wyjścia, jak ucieczkę z sań. Niestety było już za późno Prowadzący pociąg uczynił wszystko, aby zachować bieg parowozu, na co już nie pozwolił rozped pociągu. Parowóz zmiążdżył sanie zabijając na miejscu woźnicę. Materkównę siła uderzenia wyrzuciła z nasyppu Ocalał jedynie koń, który urwawszy się z przęgu uciekł. Ramną Materkównę przewieziono do Mińska Mazowieckiego do szpitala.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Lutnia — Dziś w sobotę lekcja śpiewu dla chóru męskiego o godzinie 7;30 dla chóru mieszanego o godzinie 8;15 wieczorem w szkole. Ze względu na jutrzejszą akademję papieską komplet konieczny, Dyrygent

Zaw Zw Drużyn Konduktorskich — Dnia 21 lutego br odbędzie się zebranie miesięczne Zaw Zw Drużyn Konduktorskich w lokalu p Seydy Rynek) Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy to też przybycie wszystkich członków wolnych od służby konieczne požądane. Porządek obrad zostanie na zebraniu ogłoszony — O godz 17 zebranie zarządu Zarząd.

Męskie Towarzystwo św Wincentego a Paulo — W niedzielę dnia 22 lutego br o godzinie 16 zebranie w klasztorze, na które Szan członków uprzejmie się zaprasza Zarząd

Klub Żeglarski Chojnice — W niedzielę dnia 22 bm o godz 3-ciej regaty klubowe. Zebranie żeglarskich słuzgowców o godz 2 po południu w przystani Klubu w Charzykowie.

Baczność! Rozkaz! Tow Powstańców i Wojaków — W niedzielę dnia 22 bm zbiórka wszystkich druhow o godz 9-tej przed południem w koszarach celem brania udziału w zbiórce kompanji P W Komendant

Klub Mandolinistów Lira przy KPW w Chojnicach. — W poniedziałek dnia 23 bm o godzinie 7 wieczorem odbędą się ćwiczenia mandolinistów w byłym konsumie kolejowym. — Uprasza się o punktualne przybycie wszystkich druhow Dyrygent

W piątek dnia 20 lutego, 1931 roku o godz. 6.30 zasnęła w Bogu po długich a ciężkich cierpieniach opatrzona Sakramentami św. w Zakładzie św. Boromeusza moja najukochańsza żona, mamusia i ciocia

ś. p. z Sliwińskich

Ludwika Zwolinska

przeżywszy lat 37.

O czym zawiadamiają w ciężkim smutku pogrążeni
mąż i rodzina

Chojnice, Poznań, Chełmno, dnia 21. lutego 1931 r.

Pogrzeb odbędzie się w wtorek o godzinie 9-tej rano z Zakładu św. Boromeusza

Przetarg przymusowy

W poniedziałek, dn. 23 lutego 1931 o godz. 9 tej sprzedam w Szenfeldzie najwięcej dającym za gotówkę:

10 kopców kartofli
w Doręgowicach przed sołectwem o godz. 11-tej
2 prosiaki
1 lustro

w Nlwach przed sołectwem o godz. 13 tej
1 krowę, 1 szafę żelazną

W. Kowalski

Kom. sąd. Chojnice 2715

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 28. 2. b. r. o godz. 11.30 sprzedam w lokalu p. Jazdzewskiego Pl. Jerzego 5 najwięcej dającym za gotówkę

1 lustro, 1 stół, papier listowy, ołówki, 2 biurka, 2 płaszcze męskie, 1 bufet, 1 fortepian, 1 parę trzewików, 1 wirówkę

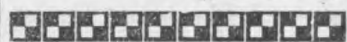
Sikora

egz. miejski

Przetarg przymusowy

Dnia 28 2. b. r. o godz. 11.45 przed poł. sprzedam w lokalu licyt pana Jazdzewskiego Plac Jerzego 5 najwięcej dającym za gotówkę:

1 stół
2 kanapy
6 płaszczy męskich
1 płaszcz damski
1 chodnik
2 p. trzewików męskich
12 1/2 grs ołówków
Trzebiatowski
Egz. miejski.

Na ogólne życzenie
1 p. nauc. muzyki
Pokrzywnickiej
przyjechałem

do strojenia fortepianów

Kiewicz,

fachowiec fortepianów.
Łask. zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Dziennika Pom

Bilanse

zaprowadzenie ksiąg handlowych, załatwienie spraw podatkowych uskutecznia szybko

Dworcowa 40 l. prawo

Pończochy

damskie, dziecięce oraz skarpetki wykonuje

z własnej i powierzonej wełny i bawełny

Irena Kubinska
Strzelecka 53

Młodsza siła biurowa

władająca językiem polskim i niem. potrzebna od 1. III. do mego składu białawot

Juljusz Schreiber

Chojnice Rynek 17

„Własna osada“

Udzielamy bezprocentowych pożyczek na budowę i na spłatę hipoteki

Potrzebny własny kapitał 10-15% od kwoty pożyczkowej, który oszczędzić można w małych ratach miesięczn. amortyzacja 6-8%

HACEGE Sp. z o.o. Gduńsk.
(a.G.m.b.H.)
Hansaplatz 2 b.
Prospekty na życzenie bezpłatnie

KINO NOWOŚCI

W sobotę 21 bm.

o godz. 1.30, 6 i 8.15

Bitwa nad Sommą

W niedzielę, 22 b. m.

o godz. 6 i 8.15

Rewelacja w świecie ekranu, niedawno zmarły słynny „Mistrz Maski“ niezapomniany odtwórca „Dzwonnika z Notre - Dame“

Lon Chaney

w wspaniałym dramacie pod tytułem

„Bicz Boży“

W roli kobiecej **Anita Page** fascynujące sceny obfitujące w momenty o rzadko spotykanym napięciu

Ceny zwykłe Sala dobrze ogrzana

Przedstawienie dla dzieci i młodzieży:

W niedzielę o godz. 3.30 Słynny „Tarzan Małpolud“ **Elmo Lincoln** w filmie pod tytułem

Magiczny Kryształ

2 serje 12 akt

Wstęp dla dzieci 50 gr. dla dorosłych zł 1,—

W poniedziałek, 23 bm. o godz. 6 i 8.15 powtórnie i poraz ostatni

Bitwa nad Sommą

Pierwszorzędnej jakości **pospę żytnią** po korzystnych cenach poleca **Arthur Schwarz** ul. Człuchowska 15.

Restauracja WILHELMINKA

W niedzielę, 22. bm 31. począwszy od god. 4 tej

Koncert

przy kawie

Wyśmienite pączki — i wyborowa kawa:

5000 —

6000 zł.

na I. hipotekę poszukuje się. Łask. zgłoszenia do eksped. Dzień. Pom pod hipoteka.

Mieszkanie

2 pok. z kuchnią do wynajęcia, od zaraz **Szosa Gdańska 33**

Łóżka

dziecięce

duże i obszerne

kupię

Ul. Człuchowska 18. I.

Dziewczyna

do dwóch małych dzieci potrzebna.

Ul Człuchowska 18. I.

Dziewczyna

która samodzielnie gotuje może się zgłosić.

Dworcowa 58. I ptr.

Dziewczyna

do wszelkich prac domowych, od 1. 3. br może się zgłosić

Młyńska 4. skład.

SERY:

Tylżycki pełnotłusty, Tylżycki pół tłusty, Limburski pełnotłusty i inne gatunki pierwszorzędnej jakości, poleca także dla odsprzedawców

D. Wyrach,

Granowo — Chojnice.

PRZECZYTAĆ

PRZECZYTAĆ

Pozostałe zapasy konfekcji męskiej i dziecięcej sprzedają bez względu na własny koszt, po cenach dotąd niebywałych!

Proszę się przekonać!

Proszę się przekonać!

Ubranka chłopięce dawniej do 11.00 zł. teraz zł. **4.50**

Ubranka chłopięce dawniej do 15.00 zł. teraz zł. **6.50**

Ubranka chłopięce dawniej do 18.00 zł. teraz zł. **8.00**

Ubranka chłopięce dawniej do 21.00 zł. teraz zł. **9.50**

Ubranka chłopięce dawniej do 25.00 zł. teraz zł. **12.50**

Jupa sukienna na barchanie dla chłopców teraz zł. **5.00**

Jupa sukienna na barchanie dla chłopców teraz zł. **8.90**

Jupa sukienna na barchanie dla chłopców teraz zł. **12.50**

Jupa sukienna męska dobre wykonanie teraz zł. **16.50**

Ulstry męskie angielskie z paskiem za bezcen zł. **24.00**

Ulstry męskie ang. z paskiem, lepsze gatunki teraz zł. **29.00**

Palto czarne zkoln. aks. na podszewce teraz zł. **39.00**

Ubranie granatowe męskie dobre wykon. teraz zł. **27.50**

Ubranie męskie ang. z dobrych materiałów teraz zł. **34.50**

Ubrania lepsze ang. i granatowe po zł. 75,00, 65, 55, **45.00**

Męskie palta starsze fasony za bezcen po zł. **13.50**

Niebywale ceny!

Męskie palta starsze fasony za bezcen po zł. **18.50**

Proszę łask. zwrócić uwagę na okna wystawne.

Proszę łask. zwrócić uwagę na okna wystawne.

Telef. **48** **Juljusz Schreiber - Chojnice** Rynek **17**